

Minimální preventivní program ve školním roce 2026–2027 **včetně Krizového plánu a Školního programu proti šikanování**

ZŠ J. A. Komenského Chodov, Smetanova 738, okres Sokolov, příspěvková organizace
Smetanova 738, 357 35 Chodov

Výchovný poradce: Mgr. Jana Merunková

Metodik prevence: Mgr. Václav Vachrlon

Metodický pokyn MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j.: 21291/2010-28

Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních. č.j. MSMT - 21149/2016

Škola vytváří tento program jako základní nástroj prevence. Jde o komplexní systémový prvek v realizaci aktivit.

Nárůst různých rizikových jevů, včetně zneužívání návykových látek v populaci mládeže a dětí školního věku, se stává celospolečenským problémem. Děti patří k nejohroženější skupině. Proto je důležité zahájit primární prevenci právě v době základní školní docházky, poskytnout žákům co nejvíce informací o drogové problematice, naslouchat jejich problémům a otevřeně s nimi hovořit o všem, co je zajímá, trápí a s čím potřebují poradit.

Je třeba mít na mysli neustálé propojení velmi křehkého vztahu učitel – žák, tzn. budování vzájemné důvěry, tak aby se žák nebál obrátit se na svého učitele s jakýmkoli problémem.

Zaměřit se též na sledování dětí při práci ve dvojicích, skupinách či projektovém vyučování, kdy se žáci učí týmové práci, řešit vznikající konflikt, umění komunikovat, vést diskusi, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a také se učí reagovat správným a přiměřeným způsobem na kritiku.

Při tomto způsobu vyučování máme možnost oceňovat úsilí žáka bez srovnání s výkonem ostatních. Podporujeme jeho individuální talent a zájem, a tak i slabším žákům pomáháme budovat důvěru sám v sebe, ve vlastní síly a v pozitivní vztah k okolnímu světu.

Nedílnou součástí prevence musí být i komunikace s rodiči.

Aktivity zaměřené na rodiče

- seznámení rodičů s MPP v rámci třídních schůzek
- nabídka konzultačních hodin třídních učitelů, výchovného poradce, školního metodika prevence
- seznámení rodičů s postupem školy v případě problémů žáků s drogami
- na schůzkách hovořit o nebezpečí drog zejména u starších žáků, kterým rodiče povolují účast na diskotékách, případně neví, kde se jejich děti pohybují
- seznámení rodičů s postupem školy v případě řešení výchovných problémů
- seznámení rodičů se školním programem proti šikanování a krizovým plánem

Postup při řešení ubližování ve škole

Tento postup je závazný pro všechny vyučující.

1. Přestupek se projedná se žákem (tím, kdo ubližoval) a zapíše se informace do ŽK. Jedná se pouze o informaci (ne o poznámku) a žádost o spolupráci rodičů. + zápis do Bakaláře (do poznámek).
2. Při opakování přestupku = výchovná komise se žákem (TU + výchovný poradce na 1. stupni, metodik prevence na 2. stupni) + udělení výchovného opatření třídním učitelem (NTU, DTU) + zápis z výchovné komise.
3. Při dalším opakování přestupku = výchovná komise s rodiči a žákem (ředitelka školy + TU + výchovný poradce nebo metodik prevence) + udělení výchovného opatření ředitelkou školy + zápis z výchovné komise. (Při dalším opakování přestupku bude navržena snížená známka z chování a podán podnět odboru sociální péče k šetření v rodině.)
4. Při opakování přestupku = výchovná komise s rodiči + snížená známka z chování + zpráva pro odbor sociálních věcí v Sokolově.

Ne všechny děti se umí bránit, když jim někdo ubližuje. Proto mají právo se kdykoliv obrátit na vyučující s prosbou o pomoc. Ti pak mají povinnost jim pomoci, aby se každý žák cítil ve škole bezpečně.

Jednotný postup při výchovných problémech žáků naší školy: (sociálně právní ochrana dětí č.359/1999 Sb.)

1. Svědomitě zapisovat problémy do ŽK (nenošení pomůcek, nevypracování domácích úkolů, nenošení cvičebního úboru, přezůvek, ...).
2. Telefonicky informovat rodiče (zákonné zástupce) o problémech dítěte a zápisech v ŽK – provést **Záznam o jednání s žákem/žákyní**.
3. Pozvat rodiče na jednání do školy a provést zápis „**Záznam o jednání s žákem/žákyní a zákonným zástupcem žáka/žákyně**“.
4. Pozvat rodiče do školy k „Výchovné komisi“ – upozornit rodiče, že pokud se situace nezlepší – předání materiálů OSPODU - Orgán sociálně právní ochrany dítěte.
5. Sepsat „Zápis pro OSPOD“ a zaslat na sociální odbor na MěÚ v Chodově – paní Rauové a na MěÚ v Sokolově – Odbor sociální ochrana dítěte – paní Vrškové.
6. Tuto žádost po měsíci opakovat a dožadovat se dalšího prošetřování a následně se informovat, jak probíhá šetření.

Postup při řešení různých problémových situací ve škole

- každý pedagogický pracovník školy je povinen seznámit se a řídit se **krizovým plánem** školy
- krizový plán školy popisuje postup řešení následujících situací:
 - šikana, kyberšikana, záškoláctví, užívání tabákových výrobků, nález a požití alkoholu, omamné a psychotropní látky, krádeže, vandalismus
- krizový plán je vyvěšen na webových stránkách školy

Veškerá jednání s rodiči – telefonická, pozvání do školy, výchovné komise ... zapsat do programu Bakalář – do poznámek – ke každému dítěti.

Součástí minimálního preventivního programu:

- Školní program proti šikanování
- Krizový plán

Cíle preventivního programu

Prevence rizikových jevů u dětí a mládeže se v tomto školním roce zaměřuje především na aktivity v oblastech prevence:

- a) násilí a šikanování (příloha č. 1 – přímé a nepřímé signály šikanování)
- b) záškoláctví,
- c) kriminality, delikvence, vandalismu aj. forem násilného chování,
- d) ohrožení mravnosti a ohrožování mravní výchovy mládeže,
- e) xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu,
- f) užívání návykových látek (vč. opomíjeného alkoholu a kouření), anabolik, medikamentů a dalších látek,
- g) patologického hráčství (gambling),
- h) diváckého násilí.
- i) komerčního sexuálního zneužívání dětí,
- j) syndromu týraných a zneužívaných dětí
- k) sekt a sociálně patologických náboženských hnutí.

Přílohou MMP je přehledná tabulka rizikového chování a jejich začlenění do výuky.

Další cíle:

Dobrá informovanost všech žáků školy v oblasti sociálně patologických jevů.

Systematická výuka a výchova žáků ke zdravému životnímu stylu.

Podpora vlastních aktivit žáků a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností.

Začleňování méně průbojných žáků do kolektivu, odstranění nevhodného chování mezi žáky.

Zapojení celého pedagogického sboru školy do systému prevence

Aktivní spolupráce s rodiči žáků, otevřenost vůči veřejnosti

Konkrétní aktivity podporující primární prevenci

- výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních – vytváření eticky hodnotných postojů a **způsobů chování – všichni žáci mají v ŽK natištěny informace o jejich právech, týkajících se bezpečnosti ve škole a byly poučeni o tom, jaký bude postup při jejich porušování**
- akce zaměřené na zvyšování **právního povědomí** (využití nabídek různých druhů spolupráce s Policií ČR a městskou policií)
- zaměření pozornosti na **projekty prevence drogových závislostí**, konzumace alkoholu, vandalismu, rasismu, násilí, komerčního sexuálního zneužívání apod.
- dovednost volby **správné životosprávy** – poruchy příjmu potravy – mentální anorexie a bulimie (blok v rámci hodin RV)
- **přednášky, besedy a pořady** věnované sexuální výchově a prevenci AIDS
- akce zaměřené na práci s národnostními menšinami směřující k **potlačení rasismu a xenofobie** (v rámci hodin VO a VZ)
- **zvyšování příznivého klimatu** ve třídních kolektivech formou organizování výletů, exkurzí, ŠVP atd.
- organizování akcí směřujících k oživení klimatu ve škole a zábavnou formou zpříjemnění školního prostředí (tématické dny, sportovní akce, víkendové výjezdy atd.)
- široká nabídka **volnočasových aktivit**
- **účast** v literárních, výtvarných, sportovních a jiných **soutěžích**
- **ekologická výchova** (zapojení do vyhlášených ekologických soutěží jako v min. letech, spolupráce s koordinátorem EVVO).

Preventivní program je zaměřen na všechny žáky 1. – 9. ročníku základní školy, se zvláštním přihlédnutím k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, dětem s nedostatečným prospěchem a s některými typy specifických vývojových poruch chování.

Ke zjištění aktuálního stavu rizikových jevů ve škole jsou využívány dotazníkové práce, pozorování třídních učitelů, připomínky dětí, schránka důvěry, webová stránka www.nmtb.cz třídnické hodiny, hodiny předmětů výchovného charakteru. Zjišťování je průběžné, v případě potřeby je přizvána pracovnice PPP.

Cílová skupina: všichni žáci školy

Zodpovědnost: všichni třídní učitelé a ostatní vyučující, vedení školy, výchovný poradce, školní metodik prevence

Úkoly:

- 1) seznámit žáky s podstatou, formami a nebezpečnými důsledky všech rizikových jevů..... (TU, učitelé OV, VZ - začátek školního roku a průběžně celý školní rok)
- 2) vést žáky k osvojování norem mezilidských vztahů, respektujících identitu a individualitu žáka..... (TU, ostatní učitelé – průběžně – pracovat pravidelně s ŽK a tam definovanými pravidly chování)
- 3) podat žákům informace o důležitých telefonních číslech a kontaktních adresách pro případ nouze..... (nástenka na chodbě – po celý školní rok)
- 4) zřízení schránky důvěry na dotazy žáků... (vedení školy)
- 5) zajištění možnosti konzultačních hodin (školní metodik prevence, dle telefonické domluvy)
- 6) zajištění besed k dané problematice, návštěva vhodných zařízení..... (školní metodik prevence, ostatní vyučující – průběžně)
- 7) zajištění pedagogického dohledu nad žáky o přestávkách (ZŘŠ, učitelé)
- 8) úzká spolupráce s třídními samosprávami..... (TU – průběžně)

Cílová skupina: učitelé, rodiče, školní metodik prevence

Zodpovědnost ředitel školy

Úkoly:

- 1) vytváří podmínky pro realizaci prevence
- 2) spolupodílí se na tvorbě
- 3) školní metodik prevence (Mgr. Václav Vachrlon)
- 4) zodpovídá za vzdělávání školního metodika prevence
- 5) zajišťuje spolupráci s rodiči (přes výbor SRŠ)
- 6) pravidelně vyhodnocuje preventivní program (Výroční zpráva)
- 7) zařazuje danou problematiku do školního řádu, včetně výchovných opatření
- 8) spolupracuje se všemi partnery města – PČR, MěP Chodov, lékaři, rodiče, Okresní metodik prevence (p. Šulová – PPP Cheb/Sokolov, Krajský koordinátor prevence)
- 9) umožňuje mimoškolní aktivity dětí (nepovinné předměty a kroužky)

Cílová skupina: všichni učitelé

Zodpovědnost: školní metodik prevence

Úkoly: a) průběžné ve školním roce

- 1) seznamuje učitele s preventivním programem
- 2) odborně a metodicky pomáhá učitelům zavádět do výuky výchovu ke zdravému životnímu stylu
- 3) podává informace z oblasti prevence, pravidelně informuje
- 4) navrhuje vhodné odborné a metodické materiály

- 5) spolupracuje s Okresním metodikem prevence a Krajským koordinátorem prevence
- 6) účastní se porad a školení
- 7) vede si záznamy z daných oblastí (vyšetřování žáků, pohovory se žáky, besedy, dotazníky ...atd.)

Plány roku 2025/2026

1. Nadále věnovat pozornost zápisům veškerých jednání se žáky/rodiči do systému Bakaláři, včetně telefonických rozhovorů
2. Připravit adaptační pobyt pro 6. ročníky v podobě jednodenního zážitkového dne na zahradě ČSOP v Chodově – 6.A v režii ŠMP a TU, 6.B v režii VP/TU – termín 4.9.
3. Pravidelně zařazovat třídnické hodiny, případně bloky věnované prevenci, práci s kolektivem, upevňování dobrých vztahů, wellbeing, motivovat v tomto směru kolegy a podpořit případně materiály či metodickým vedením.
4. Sdílet pozitivní i negativní zkušenosti s třídnickými hodin, školení, preventivních programů s kolegy.
5. Zúčastnit se mimořádných třídních schůzek v 1. ročnících, předat informace o prevenci na škole a seznámit rodiče se signály šikanování a postupu školy při řešení výchovných problémů žáků.
6. Pravidelně seznamovat rodiče seznámit rodiče a žáky s aktuálními preventivními programy, webovými stránkami, rozcestníky apod. (Bakaláři, Web, Facebook školy). Posílit tuto komunikaci především zprávami rodičům v Bakalářích.
7. Pokračovat v besedách a programech organizovaných ve spolupráci s Městskou policií v Chodově (komplexní program ve všech ročnících) a dalšími organizacemi.
8. Důsledně sledovat absenci žáků, včas ve spolupráci s třídními učiteli řešit problematickou absenci.
9. Informovat o aktuálně řešených situacích na pravidelných poradách školního poradenského pracoviště a pedagogických radách.
10. V šestých ročnících opět v rámci Výchovy ke zdraví absolvovat s žáky program „Všech pět pohromadě.“
11. Dále se vzdělávat v problematice prevence sociálně patologických jevů, účastnit se pravidelných setkání metodiků v rámci kraje pořádaných PPP KV.
12. Asistovat TU a vyučujícím při náročných jednání s rodiči.
13. Pokračovat v dlouhodobých pravidelných konzultacích s některými žáky, v případě potřeby zavést další.

V Chodově, 1. září 2026

Mgr. Václav Vachrlon
školní metodik prevence

Mgr. Iva Šípová
ředitelka školy

Příloha**OBLASTI RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ – realizace aktivit podle výstupů v ŠVP**

Ročník	Předmět	Výstup	Rizikové chování	Počet hodin
1.	Prvouka	Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí Uplatňuje základní pravidla účastníků provozu	Rizikové chování v dopravě	3
	Prvouka	Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům Dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných Chová se obezřetně při setkání s cizími jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě	Agrese, šikana, kyberšikana, násilí, vandalismus, intolerance, záškoláctví	3
	Prvouka	Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	Prevence úrazů, spektrum poruch příjmu potravy	2
2.	Prvouka	Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	Rizikové sporty, rizikové chování v dopravě, prevence úrazů	2
	Prvouka	Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	Spektrum poruch příjmu potravy	2
	Prvouka	Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	Sexuální rizikové chování	2
	Prvouka	Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí	Agrese, šikana, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, rasismus	2
4.	Vlastivěda	Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) Rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu a řešení Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní	Agrese, šikana, násilí, vandalismus Intolerance Antisemitismus, rasismus	2

		lidská práva nebo demokratické principy		
4.	Tělesná výchova	Jedná v duchu fair-play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	Intolerance Prevence úrazů, rizikové sporty	2
5.	Přírodověda	Uplatňuje účelové způsoby chování v situacích ohrožujících život a v modelových situacích simulujících mimořádné události	Agrese, šikana, kyberšikana, násilí	2
	Přírodověda	Účelově plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	Záškoláctví	2
	Přírodopis	Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	Závislostní chování, užívání návykových látek, netolismus, gambling	2
	Přírodověda	Vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	Rizikové chování v dopravě	2
	Přírodověda	Uplatňuje účelové způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události	Rizikové sporty, prevence úrazů	2
	Přírodověda	Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	Spektrum poruch příjmu potravy	2
	Přírodověda	Uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	Sexuální rizikové chování	2
5.	Vlastivěda	Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	Rasismus	2
6	Český jazyk	Pracuje s jazykovými příručkami, orientuje se v nich, vyhledává potřebné informace	Netolismus, intolerance, extremismus, gambling, xenofobie, homofobie	1
8..				1
6.	Český jazyk	Zvládá pravopis běžně používaných přejatých slov	Kyberšikana, gambling, rasismus, antisemitismus, extremismus, xenofobie, agrese, vandalismus	1
8.	Český jazyk	Zvládá pravopis přejatých slov	Kyberšikana, gambling, rasismus, antisemitismus, extremismus, xenofobie, agrese,	1

			vandalismus	
6	Český jazyk	Má přehled o představitelích české a světové literatury	Rasismus	1
9.			Drogy, antisemitismus, rasismus, agrese	1
8.	Český jazyk	Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	Antisemitismus, Extremismus	1
9.	Český jazyk	Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, prohlubuje poznatky o vhodných jazykových prostředcích	Některý z projevů rizikového chování	1
8.	Anglický jazyk	Žák rozumí obsahu jednoduché zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat – téma rozdílnost kultur	Agrese, intolerance, antisemitismus, xenofobie, rasismus	1
9.	Anglický jazyk	Žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat – problémy dospívání	Závislostní chování, užívání návykových látek, netolismus, gambling,	2
8.	Dějepis	Popíše vývoj v různých evropských státech, objasní problematiku vzniku USA	Rasismus	2
8.	Dějepis	Popíše příčinu, průběh a výsledky 1. Svět. Války	Násilí, agrese	2
9.	Dějepis	Uvede znaky a vývoj jednotlivých totalitních režimů v zemích jejich vzniku	Intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus	2
9.	Dějepis	Objasní projevy rasové nenávisti	Rasismus	1
6.	Výchova k občanství	Chápe význam pravidel, kterými se ve škole řídíme	Šikana, kyberšikana, agrese, záškoláctví	1
6.	Výchova k občanství	Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	Intolerance, antisemitismus, extremismus, xenofobie,	1
7.	Výchova k občanství	Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	Antisemitismus, extremismus, xenofobie, intolerance	1
7.	Výchova ke zdraví	Zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje	Vandalismus	1
7.	Výchova k občanství	Rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	Rasismus, antisemitismus, extremismus, rasismus, xenofobie, homofobie, šikana, kyberšikana	2
8.	Výchova k občanství	Objasní pojmy občan, státní občanství, přistěhovalci, azyl, exil, krajené	Násilí, xenofobie, rasismus, extremismus,	1

			antisemitismus	
8.	Výchova k občanství	Rozliší přestupek a trestný čin, uvede příklady	Rizikové sporty, rizikové chování v dopravě, prevence úrazů	1
8.	Výchova k občanství	Přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální zdraví	Homofobie, sexuální rizikové chování	1
9.	Výchova k občanství	Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu	Užívání návykových látek, netolismus, gambling, rasismus, extremismus, intolerance, antisemitismus, vandalismus, násilí, xenofobie	2
9.	Výchova k občanství	Respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli	Sexuální rizika chování, homofobie, závislostní chování	1
6.	Fyzika	Pochopí podstatu elektrického výboje	Prevence úrazů	1
7.	Fyzika	Znázorní závislost dráhy na čase Umí uplatnit tuto závislost v praktických úlohách	Rizikové chování v dopravě, prevence úrazů	2
7.	Fyzika	Na základě vlastních zkušeností dojde k formulaci pojmu setrvačnost Pochopí pohybové zákony	Riziková chování v dopravě, prevence úrazů	1
8.	Fyzika	Zná a dodržuje zásady bezpečné práce s elektrickým proudem	Prevence úrazů	1
9.	Fyzika	Rozliší stejnosměrný proud od střídavého	Prevence úrazů	1
9.	Fyzika	Rozpozná klady a zápory jaderné energetiky	Prevence úrazů	1
8.	Přírodopis	Orientuje se v základních vývojových stupních fytoogeneze člověka	Agrese, intolerance, diskriminace, antisemitismus, extremismus, rasismus, xenofobie	1
8.	Přírodopis	Určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života Zná pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka	Závislostní chování, užívání návykových látek, netolismus poruchy příjmu potravy	2
6.	Technické práce	Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci	Prevence úrazů	1

		Ovládá zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím		
		Umí poskytnout první pomoc		
9.	Technické práce	Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci	Prevence úrazů	1
		Ovládá zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím		
		Umí poskytnout první pomoc		
9.	Provoz a údržba domácnosti, příprava pokrmů	Projeví odpovědný vztah k sobě samé, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu	Homofogie, závislostní chování, užívání návykových látek, netolismus, gambling, spektrum poruch příjmu potravy, sexuální rizikové chování	3
9.	Provoz a údržba domácnosti, příprava pokrmů	Používá základní kuchyňský inventář, bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	Prevence úrazů	1
7.	Výchova ke zdraví	Uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	Agrese, šikana, kyberšikana, násilí, vandalismus,	3
7.	Výchova ke zdraví	Dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka	Závislostní chování, užívání návykových látek, gambling	3
6. + 7.	Výchova ke zdraví	Rizikové chování v dopravě, prevence úrazů	Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, v případě potřeby poskytne první pomoc	2
7.	Výchova ke zdraví	Posoudí různé způsoby chování z hlediska odpovědnosti za zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	Spektrum poruch příjmu potravy	1
6. + 7.	Výchova ke zdraví	Vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt	Negativní působení sekt	1
7.	Výchova ke zdraví	Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	Sexuální rizikové chování	1
6. – 9.	Hudební	Zvládá a používá vybrané techniky pro vyjádření	Prevence úrazů	2

	výchova	svých myšlenek a představ, hledá jejich neobvyklé kombinace Užívá metod uplatňovaných v současném výtvarném umění Zdůvodní vlastní vizuálně obrazová vyjádření, pokouší se interpretovat tvorbu druhých a pokouší se pojmenovat různé způsoby vyjádření, učí se je tolerovat	Intolerance	
8.	Chemie	Uvede zásady bezpečné práce v chemické pracovně, poskytne a přivolá první pomoc při úrazu Uvede příklady nebezpečných látek a zásady bezpečné práce s nimi Zná varovné značky a jejich význam	Prevence úrazů	1
8.	Chemie	Zná zásady bezpečné práce s kyselinami, umí poskytnout první pomoc při poleptání Zná zásady bezpečné práce s hydroxidy, umí poskytnout první pomoc při poleptání	Prevence úrazů	1
9.	Chemie	Zná pravidla bezpečné práce s topnými plyny Rozpozná označení hořlavých látek, uvede zásady bezpečné manipulace Uvede jak postupovat při vzniku požáru, zná telefonní číslo hasičů, umí poskytnout první pomoc při popálení	Prevence úrazů	1
9.	Chemie	Bezpečně zachází s běžnými mycími a čistícími prostředky běžně používanými v domácnosti Uvede příklady nejrozšířenějších výbušných, hořlavých a toxických látek a způsob jejich označení	Prevence úrazů	1

Krizový plán

Školní preventivní tým (ŠPT)

Mgr. Iva Šípová	ředitelka školy
Mgr. Iveta Obdržálková	zástupkyně ředitelky školy pro 1.stupeň
Mgr. Vladimír Šik	zástupce ředitelky školy pro 2.stupeň
Mgr. Jana Merunková	výchovná poradkyně
Mgr. Václav Vachrlon	školní metodik prevence

Poradenská a jiná preventivní zařízení:

Středisko výchovné péče Karlovy Vary	353 222 848
Pedagogicko-psychologická poradna K.Vary	353 176 511
Krajský metodik prevence – pro okres Sokolov – Tereza Lukáčová	731 692 349
Městská policie Chodov – p.Ladislav Staněk	352 352 160
Policie ČR	158
Záchranná služba	155
Hasiči	150
Integrovaný záchranný systém	112
Odbor sociálních věcí – Chodov p. Jana Rauová, Dis	352 352 125
Odbor sociálně právní ochrany dětí Sokolov – Bc.Vršková	359 808 143

Problémy:

- 1) Záškoláctví
- 2) Užívání tabákových výrobků
- 3) Nález a požití alkoholu
- 4) Omamné a psychotropní látky
- 5) Krádeže, vandalismus
- 6) Krizové situace ve škole
- 7) Psychická krize u dětí

Poznámka: Problematika šikany a kyberšikany řešena samostatně v části „Školní program proti šikanování.“

Použité zkratky:

SVP – středisko výchovné péče
PPP – pedagogicko-psychologická poradna
ŘŠ – ředitelka školy
OSPOD – orgán sociálně právní ochrany dětí
VK – výchovná komise
OPL – omamné a psychotropní látky

1) Záškoláctví:

Za záškoláctví se považuje neomluvená absence žáka. Absenci žáka omlouvá pedagog, a to na základě písemné žádosti zákonného zástupce, a to vždy v souladu s pravidly školy o omlouvání absence dle platného školního řádu a platných pravidel pro hodnocení vzdělávání žáků.

Jedná se o přestupek, kterým žák úmyslně zanedbává školní docházku. Je chápáno jako porušení školního řádu, současně jde o porušení školského zákona, který vymezuje povinnou školní docházku a povinnost žáků do školy chodit řádně a včas. Nezřídká je spojeno s dalšími typy rizikového chování, které negativně ovlivňují osobnostní vývoj jedince.

Neomluvenou absenci hlásí ŘŠ každý měsíc na sociální odbor v Chodově a na OSPOD Sokolov. Tamtéž je možné hlásit i podezřelou vysokou omluvenou absenci. Pokud zákonný zástupce neplní povinnosti, které mu vyplývají ze školského zákona a jsou popsány ve školním řádě (omlouvání absence), je tato skutečnost oznámena na OSPOD. Škola spolupracuje s pediatrií.

1. První kontakt se zákonným zástupcem při absenci žáka

- při neomluvené absenci v rozsahu alespoň jedné vyučovací hodiny třídní učitel eviduje nepřítomnost a vyčká, zda zákonný zástupce žáka omluví a doloží důvody jeho nepřítomnosti ve vyučování do 3 kalendářních dnů od počátku nepřítomnosti (§ 50 odst. 1 a § 67 odst. 1 školského zákona), za podmínek stanovených školním řádem.
- třídní učitel upomíná zákonného zástupce žáka k doložení důvodu nepřítomnosti žáka vhodným způsobem.
- není-li důvod nepřítomnosti doložen ani po upomínce, třídní učitel o tom učiní záznam (obsahující datum nepřítomnosti, datum nástupu žáka do školy, datum a text upomínky). Třídní učitel kontaktuje zákonného zástupce a informuje jej o absenci žáka.
- třídní učitel informuje metodika prevence o možném záškoláctví, ŠMP informuje ŘŠ
- prostřednictvím neformálního rozhovoru učitel zjistí důvod nepřítomnosti dítěte, případně možný motiv, který jej k záškoláctví vedl. Společně domluví další postup ve věci (domluva, zajištění poradenství, doučování, služby, ...). Výsledek je zaznamenán.

2. Písemná pozvánka k osobnímu jednání

- nedaří-li se kontaktovat zákonného zástupce žáka, následuje písemná pozvánka k osobnímu setkání zákonných zástupců s třídním učitelem, a to v následujícím sledu, pokud zákonný zástupce nereaguje:
 1. **neformální** – pozvánka k osobnímu setkání s třídním učitelem za účelem konzultace (Bakaláři, telefonicky)
 2. **formální, doporučeným dopisem s doručenkou** (doručenky jsou součástí záznamu o přijatých opatřeních), kdy je pozvánka k osobnímu setkání doplněna poučením o opatřeních, k nimž bude nutno přistoupit, nepodaří-li se navázat spolupráci se zákonnými zástupci.

3. Schůzka se zákonnými zástupci žáka

- schůzky se účastí zákonní zástupci žáka, třídní učitel, metodik prevence, či výchovný poradce
- zjistí se příčina záškoláctví a je domluven další postup na řešení dané situace

- zápis o schůzce je součástí záznamu o opatřeních, s jehož účelem, jakož i s dalším možným nakládáním s ním, budou zúčastnění seznámeni. Zápis bude učiněn do formuláře, a to s podpisem všech zúčastněných.
- s rodiči je domluven termín další schůzky, reflektující povahu a závažnost konkrétního případu, jakož i charakter a časovou náročnost opatření, na jejichž přijetí ke zlepšení situace se strany dohodly. Na této schůzce je třeba sledovat a vyhodnocovat plnění opatření v rámci jednání všech zúčastněných a případně ji opakovat. Pokud by opatření plněna nebyla, je nutné nastavit další postup

4. Svolání výchovné komise

- ŘŠ může svolat výchovnou komisi. Dle závažnosti absence žáka se jí účastní: ŘŠ, zákonný zástupce žáka, třídní učitel, výchovný poradce, školní metodik prevence, zástupce OSPOD popř. další odborníci. Z průběhu komise je pořízen zápis, který všichni účastníci podepíší.

5. Postoupení případu další straně

- pokud ani přes veškerou podporu nedojde k odstranění rizikového chování žáka (a to z důvodu, že žák není schopen za dané podpory na svém chování pracovat či jedna/více stran není schopna danou podporu v potřebné míře poskytovat), je rodina indikována pro spolupráci s další stranou. **Škola kontaktuje OSPOD, Policii ČR nebo jiný orgán.**

2) Užívání tabákových výrobků

Tabákové výrobky:

Ve vnitřních i vnějších prostorách školy je zakázáno kouřit a užívat všech tabákových výrobků (nikotinové sáčky, vaporizéry bez ohledu na náplň, nikotinové žvýkačky, šňupací či žvýkací tabák apod.) pod sankcemi uvedenými ve vyhlášce o základním vzdělávání

Konzumace tabákových výrobků ve škole:

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí pořádaných školou, je primárně nutné mu v dalších konzumaci zabránit.
2. Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat
3. Pedagogický pracovník dále postupuje dle školního řádu školy – o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (odkud, od koho má tabákový výrobek)
4. Je informován metodik prevence (založí záznam do své agendy)
5. Třídní učitel nebo metodik prevence informuje zákonného zástupce žáka a vedení školy.
6. V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán sociálně-právní ochrany.
7. Z konzumace tabákových výrobků je ve škole potřeba vyvodit sankce, dle platného školního řádu.

3) Nález a požití alkoholu:

Prodej nebo podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let je v ČR zakázáno. Zakázáno je také osobám mladším 18 let alkohol nabízet, nebo je v konzumaci alkoholu podporovat.

1. Pokud je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných je okamžitě nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci potřebovat.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka posoudí pedagogický pracovník, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
4. V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a zavolá lékařskou službu první pomoci.
5. Pedagogický pracovník informuje zákonného zástupce žáka
6. Pokud žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
7. Jestliže je zákonný zástupce nedostupný, vyrozumí škola OSPOD a vyčká jeho pokynů.
8. Třídní učitel nebo metodik prevence sepiše stručný záznam s vyjádřením žáka (odkud, od koho má alkohol), toto založí metodik prevence do své agendy a informuje vedení školy.
9. Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
10. V případě žákova zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
11. Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit sankce dle platného školního řádu. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.
12. Stejný postup platí i v případě, kdy pedagogický pracovník zjistí, že žák přišel do školy pod vlivem alkoholu a kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Nález alkoholu ve škole:

A) Pokud pracovník školy nalezne v prostorách školy alkohol postupuje takto:

1. Tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury
2. O nález okamžitě uvědomí vedení školy.
3. Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
4. Je zaznamenám stručný záznam o události.

B) Pokud pracovník školy zadrží alkohol u některého žáka postupuje takto:

1. Zabavenou tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
2. O nález okamžitě uvědomí vedení školy.

3. Je sepsán stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen (datum, místo, čas nálezů a jméno žáka). Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo ten, který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomna ředitelka školy, její zástupce, nebo metodik prevence. Zápis záznamu založí školní metodik prevence do své agendy.
4. Je informován zákonný zástupce žáka, v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka je informován i orgán sociálně-právní ochrany dítěte, kterým je obecní úřad obce s rozšířenou působností.
5. V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

4) Omamné a psychotropní látky:

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace omamných a psychotropních látek, a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek.

Škola stanovuje zákaz užívání OPL a jejich distribuci a přechovávání. Současně stanovuje zákaz vstupu do školy pod jejich vlivem. Dále stanovuje sankce za porušení zákazu ve školním řádu. Porušení bude vždy projednáváno na pedagogické radě za účelem hodnocení klasifikace chování žáka.

Ten, kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle §187 a §188 a spáchání nebo dokončení takového trestního činu nepřekazí, se sám vystavuje trestnímu stíhání. Překazit takový čin lze tím, že ho včas oznámí orgánům Policie ČR nebo státnímu zástupci.

Konzumace OPL ve škole:

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Návykovou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
4. V případě, kdy je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
5. Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, vyrozumí pedagogický pracovník vedení školy.
6. Škola informuje zákonného zástupce žáka.
7. V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
8. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně-právní ochrany a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany vyžadovat pomoc.

9. Škola splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
10. V případě zájmu žákova zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
11. Z konzumace OPL ve škole je třeba vyvodit sankce dle platného školního řádu. Je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor vše. Distribuce je trestným činem, užívání OPL je porušením školního řádu.
12. Navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za nebezpečné a protiprávní jednání.

Distribuce OPL ve škole:

Distribuce OPL je v ČR považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující.

Přechovávání OPL je vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buďto jako přestupek nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin, ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanoven školním řádem.

1. Jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci OPL, musí o této skutečnosti škola vždy vyrozumět místní příslušné oddělení Policie ČR, protože se jedná o podezření ze spáchání trestného činu.
2. Jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let nebo bylo namířeno proti osobě mladší 18 let, vyrozumí škola také zákonného zástupce a orgán sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
3. Pokud v rámci tohoto podezření zajistí pracovník školy nějakou látku, postupují postupem uvedeným níže.

Nález OPL ve škole

A) V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

1. Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
2. Okamžitě informují vedení školy.
3. Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíší datum, čas, místo nálezů a obálku přelepí. Přelep opatří razítkem školy a svým podpisem a uschovají ji do školního trezoru.
4. Vedení školy vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.

B) V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

1. Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
2. Okamžitě informují vedení školy.

3. O nález sepiší stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena (datum, místo, čas nálezů a jméno žáka). Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena, nebo který látku odevzdal. V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomnem ředitel školy, jeho zástupce, popřípadě metodik prevence.
 4. O nález látky je informována Policie ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelých látek.
 5. Škola informuje zákonného zástupce žáka.
 6. V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předá škola látku zajištěnou výše uvedeným způsobem přivolanému lékaři (možnost usnadnění léčby, neboť u řady jedů jsou známy protijedy). Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.
- C) V případě, kdy pracovníci školy mají podezření, že některý z žáků má nějakou OPL u sebe postupují takto:
1. Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
 2. Pracovník školy, který má toto podezření okamžitě informuje ředitele školy, popřípadě jeho zástupce. Pokud nejsou přítomni, informuje metodika prevence.
 3. Vedení školy informuje Policii ČR, zkonzultují s ní další postup.
 4. Škola informuje zákonného zástupce žáka.
 5. Žák je izolován od ostatních do příjezdu Policie ČR, je nutné ho mít neustále pod dohledem. U žáka se za žádných okolností neprovádí osobní prohlídka, ani prohlídka jeho věcí.
 6. Po příjezdu Policie ČR se postupuje škola dle jejich instrukcí.

Oblast prevence užívání návykových látek:

Všem osobám je v prostorách školy zakázáno užívat návykové látky, ve škole s nimi manipulovat. To neplatí pro případy, kdy osoba užívá návykové látky v rámci léčebného procesu, který jí byl stanoven zdravotnickým zařízením.

Používání omamných a psychotropních látek (dále jen „OPL“) osobami mladšími 18 let je v České republice považováno za nebezpečné chování. Každý, kdo se ho dopouští, má nárok na pomoc orgánů sociálně-právní ochrany dítěte.

1. V případě, že se škola o takovém jednání dozví, bude tuto skutečnost hlásit zákonnému zástupci žáka.
2. Škola je povinna oznámit orgánu sociálně-právní ochrany dětí obecního úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že žák používá návykové látky.
3. Distribuce dle §187 trestního zákona a šíření OPL dle §188 trestního zákona je v ČR zakázána a v takové jednání je trestným činem nebo proviněním. Škola je povinna v takovém případě tento trestný čin přikazít a učinit tak v každém případě včasným oznámením věci Policii ČR.
4. V případě výskytu látky, u níž je podezření, že se jedná o omamnou a psychotropní látku v prostorách školy, nebo v případě přechovávání takové látky žákem bude škola postupovat stejně jako v bodu 3.

5) Krádeže, vandalismus:

Krádeže a ničení majetku školy jsou nejčastějšími formami protiprávního jednání, se kterými se setkáváme ve školním prostředí.

Prevence krádeží:

Krádeže jsou protiprávním jednáním, a jakmile se škola o takovém jednání dozví, bude tuto skutečnost hlásit orgánům činným v trestním řízení, nebo doporučí zákonnému zástupci poškozeného, aby se na tyto orgány obrátil.

Nošení cenných věcí (zejména věcí malých rozměrů) do školy je rizikové chování, které může vést k jejich odcizení. Škola žákům doporučuje, aby cenné věci, které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním, nenosili do školy.

Pedagogové vedou žáky k tomu, aby dokázali protiprávní jednání rozpoznat, byli všímaví vůči svému okolí a v případě, kdy budou svědky takového jednání, ohlásili věc pedagogickému pracovníkovi školy.

Postup při nahlášení krádeže žákem:

1. Pořídí záznam na základě výpovědi poškozeného.
2. Věc předat orgánům činným v trestním řízení (ohlásit událost na Policii ČR) nebo poučit zákonného zástupce poškozeného žáka, že má tuto možnost.
3. V případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc orgánu sociálně-právní ochrany (je-li pachatel mladší 18 let) a současně předat věc orgánům činným v trestním řízení.

Postup při vzniku škody (vandalismus):

Každý je zodpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti. V poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví je třeba se problematice vzniklých škod věnovat a žáky opakovaně upozorňovat na jednání, které vede k poškození majetku a jak se takovému jednání vyhnout.

1. Jakmile vznikne škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka.
2. O vzniklé škodě je informován ředitel školy.
3. V případě, že škola viníka zná, může na něm (respektive jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody.
4. V případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu školy, může škola náhradu vymáhat soudní cestou.
5. Při odmítnutí spolupráce rodičů, zákonných zástupců nebo při opakovaném vandalismu vyrozumí ŘS nebo metodik prevence OSPOD
6. Při opakovaném vandalismu stejným žákem oslovit pedagogicko-psychologické poradenství nebo střediska výchovné péče (souhlas rodičů, zákonných zástupců, u nezletilých i zletilých žáků)

6) Krizové situace ve škole:

V případě nenadálých krizových situací postupují zaměstnanci školy v souladu s metodikou pro školy a školská zařízení *Škola a neštěstí: Jsme připraveni*, se kterou jsou seznámeni a kterou mají k dispozici. Cílem školy je, aby všichni zaměstnanci i žáci byli

připraveni udržet řád, navzájem si pomáhat, pěstovat odhodlání zvládnout nepříznivé situace, postupovat skupinově a udržet dobré klima.

7) Psychická krize u dětí:

Školní metodik prevence a všichni učitelé jsou obeznámeni s aktuálním metodickým pokynem MŠMT č.j.: 21291/2010-28 (Psychická krize/duševní onemocnění žáka), který je do problematiky na laické úrovni uvádí, pomáhá rozpoznat problematické jevy a stanoví také postupy, jak v jednotlivých situacích postupovat. Tento dokument mají zaměstnanci školy k dispozici.

V Chodově, 1. září 2026

Mgr. Václav Vachrlon
školní metodik prevence

Mgr. Iva Šípová
ředitelka školy

Školní program proti šikanování

Školní program proti šikanování vychází z Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j. MŠMT – 21149/2016) a dále se také řídí metodickým doporučením k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (č.j. MŠMT – 21291/2010-28).

Tento dokument slouží k nastavení školního prostředí založeného na bezpečí, respektu a spolupráci a je součástí Preventivního programu školy. Program je zaměřen na prevenci a řešení šikany. V programu je zahrnuta nejen problematika šikany žáků, ale obsahuje také část věnovanou prevenci a řešení šikanování učitele žákem. Program je určen pedagogickým i nepedagogickým pracovníkům školy, dále také žákům a jejich zákonným zástupcům.

Školní preventivní tým (ŠPT)

Mgr. Iva Šípová	ředitelka školy
Mgr. Iveta Obdržálková	zástupkyně ředitelky školy pro 1.stupeň
Mgr. Vladimír Šik	zástupce ředitelky školy pro 2.stupeň
Mgr. Jana Merunková	výchovná poradkyně
Mgr. Václav Vachrlon	školní metodik prevence

Poradenská a jiná preventivní zařízení:

Středisko výchovné péče Karlovy Vary	353 222 848
Pedagogicko-psychologická poradna K.Vary	353 176 511
Krajský metodik prevence – pro okres Sokolov – Tereza Šulová	731 692 349
Městská policie Chodov – p.Ladislav Staněk	352 352 160
Policie ČR	158
Záchranná služba	155
Hasiči	150
Integrovaný záchranný systém	112
Odbor sociálních věcí – Chodov p. Jana Rauová, Dis	352 352 125
Odbor sociálně právní ochrany dětí Sokolov – Bc.Vršková	359 808 143

Charakteristika šikany:

Šikana je agresivní chování ze strany žáka/ů vůči žákovi nebo skupině žáků či učiteli, které se v čase opakuje (nikoli nutně) a je založeno na vědomé, záměrné, úmyslné a obvykle skryté snaze ublížit fyzicky, emocionálně, sociálně a/nebo v případě šikany učitele také profesionálně. Šikana je dále charakteristická nepoměrem sil, bezmocností oběti, nepříjemností útoku pro oběť a samoúčelností agrese. Šikana zahrnuje fyzické útoky (bití), vydírání, loupež, poškozování věcí, slovní útoky (nadávky, pomluvy), vyhrožování či ponižování. Může mít podobu sexuálního obtěžování až zneužívání.

Podoby šikany:

- **Přímá šikana** může mít podobu fyzickou (např. bití, plivání, tahání za vlasy), verbální (např. vulgární nadávky, zraňující komentáře k rase, národnosti, etnicitě, náboženství nebo sexualitě, výhrůžky, násilné a manipulativní příkazy); nebo neverbální (např. urážlivá gesta a zvuky, zírání, používání zastrašujících nebo výhrůžných výrazů ve tváři, nebo v řeči těla, ničení/schovávání/kradení věcí nebo učebních pomůcek).
- **Nepřímá šikana** má za cíl způsobit emocionální a psychologické utrpení a poškodit sociální status oběti. Tato šikana je vykonávána způsobem, kdy útočník působí bolest

tak, aby to vypadalo, že žádný takový záměr ve skutečnosti nemá. Hlavní agresor k útoku často využívá prostředníka, neútočí přímo. Nepřímá šikana je většinou nefyzická, nicméně v některých případech může být také třetí strana manipulována do situace, kdy má zapříčinit fyzické ublížení. Nefyzické formy nepřímé šikany pak mohou zahrnovat záměrnou ignoraci nebo izolování žáka nebo učitele rozšiřování zákeřných pomluv a lží, neoprávněná nařčení ze sexuálního obtěžování nebo nespravedlivého hodnocení (u učitele), ničení pověsti a reputace, ponižování před ostatními žáky i pedagogy, nepříjemné sexuální provokace.

- Jednou z nejčastějších forem šikany je také elektronická šikana, tj. **kyberšikana**, která může mít podobu např. zakládání falešných profilů na jméno žáka či učitele s dehonestujícím obsahem, prezentace ponižujících videí na portálech, jako je youtube.com, spoluzaci.cz nebo facebook.com apod., prezentace zraňujících komentářů na webu, rozesílání vulgárních nebo výhružných koláží s tváří žáka nebo učitele či příslušníků jeho rodiny, výhružné SMS nebo e-maily apod. Oproti šikaně tváří v tvář má kyberšikana ze své podstaty mnohem větší dosah, čímž ještě více zhoršuje prožívání oběti. Pokud je oběť šikanována ve třídě, svědky pomluv, nadávek, posmívání a ztrapňování je max. několik desítek lidí. V prostředí internetu může být svědkem (ale i útočníkem) stejného chování i několik desítek tisíc lidí. Kyberšikana bývá u dětí školního věku často doplňkem klasické přímé a nepřímé šikany. Je tedy důležité při řešení prověřit případné souvislosti s klasickou šikanou. Tedy pokud probíhá klasická šikana (např. nadávky, ponižování), je nutné zjistit situaci oběti v kyberprostoru (mobil, profil, chat apod.) a naopak. Škola by se kyberšikanou měla zabývat vždy, když se o ní dozví. Základním úkolem musí být zmapování konkrétního případu, které škole pomůže rozhodnout se pro správný postup řešení.
- hranice, která odlišuje šikanování od **škádlení** nebo **agrese**, bývá někdy nezřetelná. Jedním z rozlišujících prvků je schopnost žáka škádlení opětovat, bránit se mu, zastavit ho. Ve chvíli, kdy se žák škádlení nebo agrese neumí nebo nemůže bránit, cítí se bezradný a bezmocný, a přesto škádlení nebo agrese pokračuje, pak toto chování přerůstá v šikanu. Podobně, jedná-li se o šikanu pedagoga žáky, pak šikana není zlobení a nerespektování ze strany žáků, které postrádá znaky šikany. Naopak přerůstá v šikanu, stává-li se vědomým, záměrným, úmyslným a cítí-li pedagog, že není v jeho moci jej zastavit, cítí se bezbranně, ztrácí autoritu a poměr sil v rolích žák/žáci x pedagog se obrací.

Příčiny šikany:

- důvodem nebo obsahem šikany může být jakákoli odlišnost žáka nebo pedagoga, např.:
 - fyzická zdatnost
 - vzhled
 - hmotnost
 - barva pleti
 - tělesná neobratnost
 - inteligence – snížení rozumových schopností, nebo naopak nadání
 - jazyková/komunikační bariéra
 - socio-ekonomická odlišnost
 - psychická odlišnost
 - speciální vzdělávací potřeby žáka
 - jiná etnicita, rasová nebo národní příslušnost
 - náboženské vyznání
 - sexuální orientace aj.

Varovné signály šikanování:

- je důležité znát různé druhy přímých i nepřímých znaků šikany, aby bylo možné šikanu objevit a zastavit ji

- **Přímé varovné signály:**

- posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet; účet např. z důvodu etnicity, sexuální orientace, náboženského vyznání apod.;
- kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejm. pronášené nepřátelským, nenávisťným, pohrdavým tónem
- nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil
- příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem
- skutečnost, že se žák podřizuje ponižujícím a panovačným příkazům spolužáků
- nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k nucení spoluúčasti na nich
- honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvlášť silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí
- rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout
- žák se snaží bránit cestou zvýšené agrese, podrážděnosti, odmítání učitelům apod.

- **Nepřímé varovné signály:**

- žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády
- při týmových sportech bývá jedinec volen do družstva mezi posledními
- při přestávkách vyhledává blízkost učitelů
- má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený
- působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči
- stává se uzavřeným
- jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje
- jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené
- zašpiněný nebo poškozený oděv
- stále postrádá nějaké své věci
- odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy
- mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy
- začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole
- odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit.

- **Signály, pozorované rodiči:**

- za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi
- dítě nemá kamaráda, s nímž by trávil volný čas, s nímž by si telefonovalo apod.
- dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem
- nechutí dítě jít ráno do školy (zvláště když dříve mělo dítě školu rádo). Dítě odkládá odchod z domova, případně je na něm možno pozorovat i strach
- ztráta chuti k jídlu
- dítě nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, případně střídá různé cesty, prosí o odvoz autem
- dítě chodí domů ze školy hladové (agresoři mu berou svačinu nebo peníze na svačinu)
- usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu, např. "Nechte mě!"
- dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně
- dítě bývá doma smutné či apatické nebo se objevují výkyvy nálad
- zmínky o možné sebevraždě
- odmítá svěřit se s tím, co ho trápí
- dítě žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody (například opakovaně říká, že je ztratilo), případně doma krade peníze

- dítě nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí
- dítě je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, projevuje i zlobu vůči rodičům
- dítě si stěžuje na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma; své zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat (manipulace s teploměrem apod.)
- dítě se vyhýbá docházce do školy
- dítě se zdržuje doma více, než mělo ve zvyku

Stádia šikanování:

- **První stadium: Zrod ostrakismu**
 - Jde o mírné, převážně psychické formy násilí, kdy se okrajový člen skupiny necítí dobře. Je neoblíben a není uznáván. Ostatní ho více či méně odmítají, nebaví se s ním, pomlouvají ho, spřádají proti němu intriky, dělají na jeho účet „drobné“ legrácky apod. Tato situace je již zárodečnou podobou šikanování a obsahuje riziko dalšího negativního vývoje.
- **Druhé stadium: Fyzická agrese a přitvrzování manipulace**
 - V zátěžových situacích (což může být i školou vytvářené konkurenční prostředí), kdy ve skupině stoupá napětí, začnou ostrakizovaní žáci sloužit jako hromosvod. Spolužáci si na nich odreagovávají nepříjemné pocity, například z očekávané těžké písemné práce, z konfliktu s učitelem nebo prostě jen z toho, že chození do školy je obtěžuje. Manipulace se přitvrzuje a objevuje se zprvu ponejvíce subtilní fyzická agrese. Stupňování agrese může být dáno také neřešením předchozí situace.
- **Třetí stadium (klíčový moment): Vytvoření jádra**
 - Vytváří se skupina agresorů, úderné jádro. Tito šířitelé „viru“ začnou spolupracovat a systematicky, nikoliv již pouze náhodně, šikanovat nejvhodnější oběti. V počátku se stávají jejich oběťmi ti, kteří jsou už osvědčeným objektem ostrakizování. Třída ví, o koho jde. Jde o žáky, kteří jsou v hierarchii nejnižší, tedy ti „slabí“. Většinou platí mezi ostatními žáky názor - „raději on, než já“.
- **Čtvrté stadium: Většina přijímá normy**
 - Normy agresorů jsou přijaty většinou a stanou se nepsaným zákonem. V této době získává neformální tlak ke konformitě novou dynamiku a málokdo se mu dokáže postavit. Platí „Buď jsi s námi, nebo proti nám.“ U členů „virem“ přemožené skupiny dochází k vytvoření jakési alternativní identity, která je zcela poplatná vůdcům. I mírní a ukáznění žáci se začnou chovat krutě – aktivně se účastní týrání spolužáka a prožívají při tom uspokojení.
- **Páté stadium: Totalita neboli dokonalá šikana**
 - Násilí jako normu přijímají všichni členové třídy. Šikanování se stává skupinovým programem. Obrazně řečeno nastává éra „vykořisťování“. Žáci jsou rozděleni na dvě sorty lidí, které pro přehlednost můžeme označit jako „otrokáře“ a „otroky“. Jedni mají všechna práva, ti druzí nemají práva žádná. Ve čtvrtém a pátém stadiu hrozí reálné riziko prorůstání parastruktury šikany do oficiální školní struktury. Stává se to v případě, kdy iniciátor šikanování je sociometrickou hvězdou. Je žákem s výborným prospěchem, má kultivované chování a ochotně pomáhá pedagogovi plnit jeho úkoly.
- **Zvláštnosti u psychických šikan**
 - U psychických šikan zůstává princip stadií nezměněn. Nicméně jejich podoba je jiná. V popředí je nepřímá a přímá verbální agrese čili psychické násilí. Často se zraňuje „jen“ slovem a izolací. Rozdíl je pouze v tom, že se nestupňuje násilí fyzické, ale psychické. Krutost psychického násilí si však v ničem nezadá s nejbrutálnější fyzickou agresí.

Prevence šikany:

• Primární prevence:

- škola má k dispozici školního metodika prevence, výchovného poradce a školní preventivní tým
- metodik prevence pravidelně informuje pedagogický sbor o dané problematice
- rodiče jsou třídním učitelem informováni o školní programu proti šikanování, prostřednictvím dopisu, který je jim předán na prvních třídních schůzkách
- žáci jsou seznámeni se školním řádem a pravidly chování v něm obsaženými
- žákům je k dispozici schránka důvěry a webová stránka www.nntb.cz, kde mohou anonymně informovat pracovníky školy o probíhající šikaně
- školní metodik prevence umisťuje na svou nástěnku kontakty na instituce, které se touto problematikou zabývají
- všechny projevy šikany jsou okamžitě řešeny
- pedagogičtí pracovníci se snaží navodit úzkou spolupráci s žáky i jejich zákonnými zástupci. Snaží se navodit pocit důvěry, kdy rodič, či žák otevřeně komunikuje s pedagogem a je schopen upozornit na rizikové chování
- všichni zaměstnanci školy budují pozitivní a přátelskou atmosféru ve škole
- pracovníci školy se snaží vyhnout metodám a technikám, které zvyšují či vytvářejí napětí – ironizování, zesměšňování, častý křik, nenaplněné hrozby, srovnávání jednotlivých tříd a žáků.
- pracovníci školy dodržují etický kodex školy
- během přestávek probíhá důsledný dohled nad žáky, a to ve všech prostorách školy (dohled se zaměřuje na kontrolu rizikových míst – toalety, šatny a školní jídelna)
- do výuky jsou pravidelně zařazovány třídnické hodiny, které se zaměřují na budování třídního kolektivu, vzájemné spolupráce a pomoci
- oblast prevence je součástí třídnických hodin
- vyučující jsou pravidelně informováni o oblasti prevence na pedagogických radách a v případě potřeby na provozních poradách
- pořádání pravidelných školních výletů, exkurzí
- pro 6.ročníky je organizován vícedenní „stmelovací pobyt“, zaměřený na vzájemné poznávání se mezi žáky, dále na také navázání vztahu s třídním učitelem a získání důvěry v něj. Naučení se vzájemné tolerance a pomoci.
- každoročně jsou organizovány zájmové kroužky pro žáky, které mohou bezplatně navštěvovat
- škola organizuje bezplatné doučovací kroužky
- pořádají se pravidelné besedy s Městskou policií, a dalšími subjekty
- dochází k pravidelnému vzdělávání školního metodika prevence a všech vyučujících
- pravidelně spolupracujeme s pedagogicko-psychologickou poradnou, policií ČR, městskou policií Chodov a jinými organizace, které se zabývají touto problematikou

• Sekundární prevence

- v případě potřeby škola povolává k řešení odborníky z pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče, orgánu sociálně právní ochrany dětí, policii a jiné organizace, které se této problematice věnují

Řešení šikanování:

Odhalování šikany bývá velice obtížné. Významnou roli při zjišťování šikany hraje strach, a to nejen oběti, ale také pachatelů a ostatních účastníků. Většina obětí šikany a jejich svědků se snaží situaci udržet co nejdéle **v tajnosti**, bojí se někomu svěřit. Důsledkem může být podcenění závažnosti a rozsahu výskytu šikany nebo obtížné nalezení útočníků. Proto je v prevenci velmi důležité zaměřit se specificky na identifikaci rizikových znaků a signálů pro výskyt šikan.

Důležitá pravidla:

- s ochranou oběti je nutné začít okamžitě při zjištění šikany
- k celé záležitosti se musí přistupovat bez zlehčování dané situace
- každé ohlášení ubližování, či šikany je potřeba vyšetřit a řešit
- při vyšetřování nikdy nedochází ke konfrontaci oběti a agresora
- případ se nevyšetřuje před celou třídou
- nikdy se nesmí prozradit informační zdroje žákům, či osobám, jimž nepřísluší řešení dané situace
- vždy je nutné informovat rodiče a spolupracovat s nimi, ale učitel nemá povinnost rodiče informovat o konkrétních osobách, které na šikanu upozornily
- šikanu nikdy nevyšetřuje a neřeší jeden pedagog, vždy je informován ředitel školy a metodik prevence

Postup při řešení šikanování:

Pokud má zaměstnanec školy podezření, že ve škole probíhá šikana, nebo je mu tato informace sdělena žákem:

1. okamžitě nahlásí danou skutečnost metodikovi prevence
2. metodik prevence ve spolupráci s třídním učitelem prověří situaci
3. metodik prevence informuje ředitele školy, a to i v případě, že se šikana nepotvrdila
4. pokud se potvrdí, že se jedná o šikanu, postupuje se dále dle závažnosti šikany – viz následující body A) nebo B)

Pokud je zaměstnanec školy přímým svědkem šikany:

A) jedná se o šikanu v počátečním stádiu (stádium 1 – počátek 3)

1. okamžitě nahlásí danou skutečnost metodikovi prevence, který informuje ředitele školy
2. následuje schůzka členů školního preventivního týmu, který rozhodne o dalším postupu
3. Třídní učitel, metodik prevence (2. stupeň) **a/nebo** výchovný poradce (1. stupeň) vedou rozhovory s obětí a svědky. Pokud je to potřebné probíhá rozhovor za takových podmínek, aby o něm nevěděli ostatní žáci. Vše je nutno zaznamenat a zjistit:
 - Kdo je obětí (jednotlivec, či skupina)
 - Kdo je agresorem (a jejich počet). Kdo z nich je vůdce skupiny, kdo je aktivním či pasivním účastníkem šikanování.
 - Co, kde, kdy a jak prováděli agresori obětem
 - K jak vážným, agresivním a manipulativním projevům došlo
 - Jak dlouho šikana probíhá
4. Rozhovor s dalšími svědky
5. Metodik prevence **a/nebo** ředitel školy provedou rozhovor s agresorem. Opět je nutnost vše písemně zaznamenat
6. Oznámení vzniklého problému rodičům jak oběti, tak agresora. Dle závažnosti dané situace informuje zákonné zástupce:
 - a) ředitel školy – následuje výchovná komise (schůzka zástupců ŠPT, třídního učitele, rodiče)

- b) metodik prevence nebo třídní učitel – následuje výchovná komise (schůzka metodik prevence / výchovný poradce, třídní učitel, rodiče)
- 7. Potrestání agresora dle školního řádu
- 8. Je-li to nutné, informuje škola OSPOD, či jiný orgán, jehož se daná situace dotýká
- 9. Práce s kolektivem, ve které se šikana vyskytla – třídní učitel, metodik prevence, popřípadě externí specialista

B) jedná se o pokročilou šikanu (stádium 3–5)

- 1. Překonání vlastního šoku, rychlý odhad závažnosti a formy šikany
- 2. Okamžitá ochrana oběti (první pomoc, zavolání záchranné služby), okamžité zastavení násilí (oddělení agresorů)
- 3. Kontaktování metodika prevence. Ten kontaktuje ředitele školy a rodiče oběti o události.
- 4. Členové ŠPT domluví další postup v dané situaci.
- 5. Zabránění domluvě agresorů na společné výpovědi
 - zajištění jejich oddělení pod dozorem pedagogů, či jiných zaměstnanců školy
 - agresori nebudou za žádných okolností podrobeni výslechu
- 6. Oznámení situace na policii ČR
- 7. Navázání kontaktu se specialistou na šikanu
- 8. Informování rodičů oběti i agresora – ředitel školy, metodik prevence
- 9. Vlastní vyšetřování
 - nikdy nekonfrontovat oběť a agresora
 - probíhá dle předchozího postupu: A) 3.-5.
- 10. Probíhá spolupráce s dalšími institucemi (např. krajský metodik prevence, pedagogicko-psychologická poradna, OSPOD, policie ČR aj.)
- 11. Práce s kolektivem, ve které se šikana vyskytla – třídní učitel, metodik prevence, popřípadě externí specialista

Šikana učitele:

- 1. Pedagog v pozici oběti šikany, či pedagog, který je takovéto situace svědkem vyhledá okamžitě pomoc. Obrací se na:
 - ředitele školy
 - metodika prevence
 - výchovného poradce
 - jiného pedagogického pracovníka
- 2. O vzniklé situaci je informován ředitel školy
- 3. Pokud se jedná o situaci ohrožující zdraví, či bezpečí pracovníka přivolá ředitel školy Policii ČR, zajistí pomoc externího specialisty
- 4. Školní preventivní tým zajistí další šetření
 - rozhovor s obětí
 - rozhovor se svědky
 - rozhovor s agresorem / či skupinou agresorů – je zajištěno, že se nemohou domlouvat na společné výpovědi, nikdy nedochází ke konfrontaci, při rozhovorech
 - z rozhovoru se provádí zápis
 - pokud není ŘŠ vyšetřování přítomen, je o výsledcích okamžitě informován
- 5. ŘŠ informuje zákonné zástupce agresorů o vzniklé situaci a pozve je do školy k pohovoru s výchovnou komisí
- 6. Výchovná komise projedná se zákonnými zástupci žáka další postup:

- udělení kázeňského opatření, forma postihu při dalším porušení školního řádu, doporučení odborné péče ve specializovaném středisku, popřípadě informuje OSPOD, spolupráce s SVP, PPP, Policií ČR, městskou policií
- 7. Provede se zápis z jednání VK – podepíší jej všichni přítomní
- 8. ŘŠ udělí agresorovi/agresorům kázeňské opatření v souladu se školním řádem
- 9. ŘŠ informuje Policii ČR či OSPOD, pokud došlo k závažnějšímu případu šikany
- 10. Školní metodik prevence a třídní učitel zajistí následnou práci s třídním kolektivem
- 11. ŘŠ nabídne pedagogovi odbornou pomoc a podporu
- 12. Pokud se projeví nečinnost ze strany ředitelky školy a postup řešení šikany je nedostatečný, je možné jednat v této záležitosti se zřizovatelem školy, nebo podat stížnost nebo oznámení České školské inspekci. Dále je také možné využít služeb školského ombudsmana (ombudsman@msmt.cz), veřejného ochránce práv (podatelna@ochrance.cz) či příslušného státního zastupitelství.

Kyberšikana

Charakteristika:

Kyberšikana je forma agrese, která se uplatňuje vůči jedinci či skupině osob s použitím informačních a komunikačních technologií (počítačů, tabletů, mobilních telefonů a dalších moderních komunikačních nástrojů), a ke které dochází opakovaně, ať už ze strany původního agresora či dalších osob - tzv. sekundárních útočníků (např. opakované sdílení nahrávky, opakované komentování apod.). Ačkoli je kyberšikana zpravidla definována jako činnost záměrná, může vzniknout i nezáměrně – např. jako nevhodný vtip, který se v on-line prostředí vymkne kontrole. Kyberšikana je často zaměňována s tzv. on-line obtěžováním. Termínem on-line obtěžování označujeme jednorázové útoky, jejichž dopad je pouze dočasný. „Opravdová“ kyberšikana musí splňovat zejména kritéria opakovanosti, musí být dlouhodobá a musí být vnímána jako ubližující. Oběť se pak nedokáže útokům účinně bránit, existuje mocenská nerovnováha.

Rozdíly mezi tradiční šikanou a kyberšikanou

Kyberšikana má svá specifika, která ji od tradiční psychické či fyzické šikany odlišují.

- dosah kyberšikany a velikost publika
 - kyberšikana má mnohem větší dosah, který zhoršuje prožívání oběti. Pokud je oběť šikanována ve třídě, svědky pomluv, nadávek, posmívání a ztrapňování je maximálně několik desítek lidí. V prostředí internetu je svědkem (ale i útočníkem) klidně i několik desítek tisíc lidí. Ti všichni se do kyberšikany mohou zapojit a stát se agresory, případně se zapojit do rozšiřování kyberšikany mezi další uživatele internetu.
- místo útoku
 - u tradiční šikany lze předpokládat, kdy a kde k útoku dojde (např. ve škole, na hřišti, po cestě ze školy)
 - v případě kyberšikany může agresor provést útok kdekoli a kdykoli. Není nutná přítomnost agresora a oběti na stejném místě
- anonymita
 - pachatel kyberšikany může být anonymní, skrytý za přezdívkou nebo jiným neurčitým identifikátorem, oběť tak často není schopna agresora identifikovat.
 - V některých případech pachatelé anonymní nejsou, zvláště tehdy, pokud kyberšikana probíhá nejprve v uzavřené skupině v prostředí sociální sítě – zde není nutné identitu maskovat, pachatelé vystupují pod skutečnými jmény a příjmeními. V této fázi oběť o počáteční kyberšikaně nemusí vědět, dozvídá se o ní teprve, když množství diskutérů výrazně vzroste nebo když se skupina stane veřejnou

- v případě anonymního i neanonymního útoku pachatel často nevnímá dopad svého jednání, nevidí přímou reakci oběti na útok a intenzitu útoku není schopen vyhodnotit. Jeho útok má pak větší dopad, než původně předpokládal
- čas
 - kyberšikana jako taková může probíhat neustále Samotný útok na oběť lze provést kdykoli – jak v době školní výuky, tak o přestávkách, mimo školní vyučování, o víkendu, v libovolnou denní či noční dobu
 - protože kyberšikana probíhá zejména v prostředí internetu, útok se šíří daleko rychleji než u běžné šikany. Během několika minut může být dehonestující materiál rozšířen mezi stovky či tisíce uživatelů a může dosáhnout až hranice virálního šíření
- proměna agresora a oběti
 - anonymita virtuálního prostředí smazává rozdíly mezi lidmi – ať už jde o věk, pohlaví, sociální postavení, fyzické dispozice, početní převahu či např. odvahu útočit.
 - pachatel, který chce kyberšikanu provádět, může disponovat pouze základními dovednostmi v oblasti IT gramotnosti (většina služeb je natolik intuitivní, že pokročilé znalosti nejsou nutné).

Rozdílné způsoby řešení kyberšikany a šikany:

Při řešení kyberšikany nastává řada situací, které jsou řešitelné hůře, než je tomu u tradičních forem šikany.

- u kyberšikany je obtížné:
 - zajistit rychlou ochranu oběti
 - zajistit dostatečný počet svědků
 - vystopovat útočníka
 - rozpoznat, kdy jde o kyberšikanu a kdy ne
 - Žáci často nerozpoznají hranice kyberšikany a neví, jak se s ní vypořádat, neví, koho kontaktovat, jak postupovat, jaké kroky podniknout

Základní typy kyberšikany:

1. Z pohledu propojení útočníku a oběti:

1. Kyberšikana přímá

- agresor útočí na oběť přímo, bezprostředně, začne např. dehonestovat oběť, založí o ní falešný profil, zveřejnění její fotografie či video apod.

2. Kyberšikana nepřímá (v zastoupení)

- agresor k útoku využívá jinou osobu, která často neví o tom, že se stala nástrojem útoku.
- například když pronikne na účet oběti (např. na sociálních sítích) a prostřednictvím tohoto účtu začne dehonestovat ostatní uživatele, kteří začnou reagovat a mstít se za on-line urážky právě majiteli účtu, ze kterého byly dehonestující zprávy odeslány. Majitel účtu se o tomto dozví až s časovou prodlevou.

2. Dělení dle aktivního zapojení publika

1. Kyberšikana s přítomností publika (veřejná)

- podstatou je rozšířit informace o oběti mezi velké množství uživatelů
- řadíme sem např.:
 - publikování ponižujících záznamů oběti

- krádeže identity
- verbální formy kyberšikany (dehonestování, urážení, provokování) aj.

2. Kyberšikana bez přítomnosti publika (soukromá)

- jde zpravidla o komunikaci pouze mezi pachatelem a obětí, přičemž jejich komunikace je soukromá, bez přítomnosti publika. V rámci této formy kyberšikany často dochází k výměně intimních materiálů – ať již dobrovolné, nebo pod nátlakem.
- mezi nejběžnější projevy kyberšikany patří především útoky využívající fotografie, videozáznamů, audiozáznamů, ale také běžné verbální formy útoků.

Typické formy kyberšikany:

- Publikování ponižujících videozáznamů, audiozáznamů nebo fotografií
- Ponižování a pomlouvání (denigration)
- Krádež identity (impersonation) a její zneužití
- Ztrapňování pomocí falešných profilů
- Provokování a napadání uživatelů v online komunikaci (flaming/bashing)
- Zveřejňování cizích tajemství s cílem poškodit oběť (trickery/outing)
- Vyloučení z virtuální komunity (exclusion)
- Obtěžování (harassment)
- Specifické formy kyberšikany spojené s hraním on-line her
- Happy slapping (v překladu „zábavné fackování“)
- Kyberstalking (pronásledování ve spojení s využitím informačních komunikačních technologií)
- Webcam trolling (zneužívání webkamer pro manipulaci uživatelů internetu prostřednictvím podvržených videozáznamů)

Rizikové faktory:

1. Individuální faktory

- např. pohlaví, temperament, vyhledávání vzrušení, poruchy emocionality, impulsivita (překotné zveřejňování elektronického obsahu bez domýšlení důsledků), úzkostnost, deprese (kombinace kyberšikany a deprese může vést k sebepoškozování či suicidnímu chování), deficit v sociálních dovednostech, hostilita a agrese, násilí, nízké sebevědomí a sebehodnocení (osoby s nízkým sebevědomím mohou více využívat on-line prostředí), negativní životní události a traumatické zážitky, selhání ve škole (může souviset s kyberšikanou učitele jako motiv pomsty), problémy se zákonem

2. Rodinné faktory

- např. dysfunkce v rodině, pevnost vazby nebo pouta mezi rodičem a dospívajícím, nedostatek rodičovského dohledu, slabá rodičovská podpora, nedostatečný zájem a kontrola rodičů (např. neexistence pravidel používání IT nástrojů v rodině), nedůsledná výchova (nezdravá podpora chování dítěte i v situacích, kdy je dítě agresorem v rámci kyberšikany), chudoba a nezaměstnanost v rodině, hrubost a konflikty v rodině (přenášení nevhodných vzorců chování do komunikace s okolím)

3. Vrstevnické vztahy

- např. šikana, dysfunkční vztahy s vrstevníky, vrstevnický tlak (tlak skupiny může akcelarovat nežádoucí projevy chování v kyberprostoru), členství ve skupině s rizikovým chováním či pozitivními postoji k němu (např. v nenávistných skupinách v on-line prostředí cílených na různé cílové skupiny), odmítnutí a vyřazení z vrstevnické skupiny).

4. Školní faktory

- např. ne vždy efektivní školní programy zaměřené na primární prevenci, nezdravé školní klima, nízké očekávání pedagogů, zaměření na výkon

5. Komunita, společenství, sousedské vztahy

- např. nízká kvalita organizací pro mládež, ztráta ekonomických a vzdělávacích příležitostí, nedostatečná nabídka volnočasových aktivit

Prevence kyberšikany:

- žáci jsou povinni řídit se pravidly používání ICT a mobilních telefonů definovanými ve školním řádu
- žáci jsou seznámeni s „Listinou dětských práv na internetu“, tako listina je na webových stránkách školy
- učitelé jsou vzorem vhodného užívání moderních technologií
- škola podporuje pozitivní využívání technologií
- škola pravidelně začleňuje témata spojená s rizikovým chováním na internetu do výuky v různých předmětech

Postup při řešení kyberšikany:

1. Doporučený postup pro oběť kyberšikany:

1. zachovat klid
2. schovat si důkazy - uchovat a vystopovat veškeré důkazy kyberšikany (SMS zprávy, e-mailové zprávy, zprávy z chatu, uložte www stránky apod.). Na základě těchto důkazů může být proti útočníkovi či útočníkům zahájeno vyšetřování
3. ukončit komunikaci s pachatelem
4. blokovat pachatele a blokovat obsah který rozšiřuje
5. identifikovat pachatele – pokud to neohrozí oběť
6. oznámit útok dospělým – rodič, učitel, policie nebo jakékoliv jiné specializované pracoviště zabývající se řešením kyberšikany
7. nebát se vyhledat pomoc u specialistů – kontaktovat specializované organizace, poradny případně Policii ČR
žádat konečný verdik – po prošetření celého případu trvat na konečném stanovisku všech zainteresovaných institucí

2. Postup školy:

Pokud se škola o kyberšikaně dozví, vždy se jí zabývá a situaci řeší.

1. při zjištění kyberšikany je informován ředitel školy a metodik prevence
2. zajistí se ochrana oběti
3. zajistí se dostupné důkazy
 - pořídit si snapshoty s důkazním materiálem, stáhnout dané internetové stránky do lokálního počítače, zajistit seznam žáků, kteří se stali publikem kyberšikany (např. v rámci diskusní skupiny na sociální síti) – ideálně s odkazy na jejich profily, pokusit se identifikovat agresora (např. prostřednictvím jeho přátel)
 - pokud není možné zajistit důkazní materiály kontaktuje škola odbornou instituci (např. pracovníky projektu E-Bezpečí, projektu Seznam se bezpečně!, případně

kriminalisty oddělení informační kriminality Policie ČR), která může pomoci důkazní materiály zajistit jinými cestami.

- z důkazního materiálu by **nemělo být zřejmé**, jak byl získán (např. v záhlaví jméno žáka, z jehož profilu byl záznam získán).
4. vyšetření vzniklé situace, v případě potřeby zajistit pomoc a podporu externího pracovníka (policie ČR, městská policie Chodov – p.Staněk, krajský metodik prevence aj.)
 5. informování rodičů oběti i agresora
 - rodiče jsou informováni o postupu řešení kyberšikany na úrovni školy, popřípadě o tom, že pokud daný případ kyberšikany nespadá do kompetence školy (v tomto případě je informovat o možnosti využití jiných institucí – Policie ČR či jiné instituce
 - v případě, že případ kyberšikany nespadá do kompetencí školy (např. útok proběhl mimo vyučování a nemá návaznost na šikanu, která probíhá ve škole), mohou rodiče např. zažalovat agresora u občanského soudu za obtěžování, úmyslné vystavování nepříjemným zážitkům, stresu apod.
 6. potrestání viníků dle platného školního řádu
 7. práce s třídním kolektivem, prevence další budoucí kyberšikany

Nápravná opatření:

Škola má k dispozici pro zastavení násilí agresorů nápravná opatření, z nichž některá přicházejí při šikanování v úvahu:

- dle závažnosti dané situace přistoupí škola k udělení výchovného opatření, či snížení známky z chování (detailně uvedeno ve školním řádu)
- může se realizovat individuální výchovný plán agresora
- převedení do jiné třídy, pracovní či výchovné skupiny (je třeba individuálně posoudit efektivitu tohoto opatření, aby nedošlo k přesunutí šikany do nového prostředí a podmínek)
- doporučení rodičům, aby dobrovolně umístili žáka do pobytového oddělení střediska výchovné péče, případně doporučení realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v diagnostickém ústavu;
- podání návrhu orgánu sociálně-právní ochrany dětí k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.

Odpovědnost rodičů a komunikace školy s rodiči:

- rodičovská odpovědnost zahrnuje povinnosti a práva rodičů, která spočívají v péči o dítě, zahrnující zejména péči o jeho zdraví, jeho tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj. Rodičovskou odpovědnost týkající se osoby dítěte vykonávají rodiče způsobem a v míře odpovídající stupni vývoje dítěte. Rodiče mají rozhodující úlohu ve výchově dítěte. Dokud se dítě nestane svéprávným, mají rodiče právo usměrňovat své dítě výchovnými opatřeními, jak to odpovídá jeho rozvíjejícím se schopnostem, včetně omezení sledujících ochranu morálky, zdraví a práv dítěte, jakož i práv jiných osob a veřejného pořádku. Rodiče pak mají být všestranně příkladem svým dětem, zejména pokud se jedná o způsob života a chování v rodině.
- na začátku školního roku informují třídní učitelé rodiče o programu proti šikanování (na prvních třídních schůzkách)
- když rodiče přijdou žádat o pomoc ohledně šikany svého dítěte – nereaguje pedagog obranně a nedůvěřivě. Nevyjadřuje pochybnosti, nechápe prosbu rodičů jako stížnost. Nezlehčuje situaci tvrzením, že jejich dítě provokovalo, nebo že se jednalo jenom o škádlení atd. Je nutné rodiče v klidu vyslechnout, nechat vymluvit, nepoučovat, aktivně naslouchat. Je potřeba se umět doptat na důležité informace. Podezření nebo tvrzení rodičů, že je jejich dítě šikanováno, se nesmí nikdy podcenit a je potřeba účinně a bezpečně situaci prošetřit
- ve všech případech je potřeba informovat rodiče, že ve třídě byla šikana a škola ji řešila. U počáteční šikany zpravidla stačí podat informaci na pravidelné schůzce, u pokročilé šikany je na místě svolat schůzku mimořádnou. Vždy je důležité, aby byl na schůzce přítomný školou pověřený a vyškolený pedagog pro prevenci a řešení šikany (případně i externí odborník).
- rozhovor s rodiči oběti i agresora probíhá individuálně. U počáteční šikany, která se dá vyšetřit během jednoho nebo dvou dnů, obvykle proběhne až po jejím vyšetření. Úkolem je rodiče informovat o zjištěních a závěrech školy a domluvit se na dalších opatřeních. V případě potřeby je rodič seznámen s konáním mimořádné třídní schůzky, kde bude podána informace o řešení šikany.

Právní odpovědnost školy:

- Škola má odpovědnost za žáky. V souladu s ustanovením § 29 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, jsou školy a školská zařízení povinny zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit a současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro

předcházení vzniku rizikového chování. Z tohoto důvodu pedagog musí šikanování mezi žáky neprodleně řešit a každé jeho oběti poskytnout okamžitou pomoc.

- Podle vyhlášky č. **263/2007 Sb.**, kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školních zařízení zřízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí, odpovídá i za škodu způsobenou žákům v době vykonávání přechodného dohledu, tj. při vyučování a v přímé souvislosti s ním.
- Ředitel školy nese také odpovědnost za zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví pro své zaměstnance dle **§ 101 a § 102 zákona č. 262/2006 Sb.**, zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.
- škola má ohlašovací povinnost při výskytu šikany v následujících případech:
 - dojde-li k šikaně v průběhu vyučování, s ním souvisejících činností anebo poskytování školských služeb, má škola povinnost tuto skutečnost oznámit **zákonnému zástupci** jak žáka, který byl útočníkem, tak žáka, který byl obětí. Tato povinnost vyplývá ze školského zákona (§ 21 odst. 2 školského zákona).
 - škola ohlašuje **orgánu sociálně-právní ochrany dětí** takové skutečnosti, které nasvědčují tomu, že dítě je v ohrožení buď proto, že ho ohrožuje někdo jiný, nebo proto, že se ohrožuje svým chováním samo. Situace ohrožení dítěte přitom musí trvat po takovou dobu nebo nabývat takové intenzity, že nepříznivě ovlivňuje vývoj dítěte anebo je nebo může být příčinou nepříznivého vývoje dítěte (viz § 6, 7 a 10 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů); v případě šikany se jedná o všechny případy, které škola oznámila policejnímu orgánu nebo státnímu zástupci a dále případy, které sice výše uvedeným nebyly oznámeny, avšak které jsou svou povahou velmi závažné a nasvědčují tomu, že dítě se nachází v nepříznivé sociální situaci, jelikož jeho přirozené prostředí nedokáže dostatečným způsobem naplňovat své funkce při zajišťování přiměřené ochrany příznivého vývoje dítěte.
 - OSPOD vstupuje do řešení těch případů agresivního chování dítěte ve škole, v nichž jsou tyto projevy pouze sekundárním důsledkem nepříznivé sociální situace dítěte a jeho rodiny a v nichž je třeba dítěti a jeho rodině zprostředkovat a zajistit odpovídající pomoc a podporu prostřednictvím nástrojů sociální práce. Základními nástroji práce OSPOD je **vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny a individuální plánování koordinované intervence**. Dalším významným nástrojem OSPOD pro řešení nepříznivé sociální situace dítěte a jeho rodiny jsou **případové konference**, tj. případová setkání těch osob, které mohou dítěti a jeho rodině poskytnout odpovídající pomoc a podporu.
 - dojde-li v souvislosti se šikanou k jednání, které by mohlo naplňovat znaky přestupku nebo trestného činu, obrací se škola na **Policii ČR**. Trestní oznámení je možné podat také na **státní zastupitelství**.

Trestně-právní hledisko šikany:

- šikana není sama o sobě definována jako trestný čin nebo přestupek, přesto může svým charakterem naplňovat znaky některého z přestupků či trestných činů například:
 - § 144 Účast na sebevraždě (např. zaslání SMS oběti s úmyslem přimět ji k sebevraždě, kterou skutečně spáchá či se o ni pokusí)
 - § 145 Těžké ublížení na zdraví
 - § 146 Ublížení na zdraví
 - § 171 Omezování osobní svobody
 - § 173 Loupež
 - § 175 Vydírání
 - § 177 Útisk
 - § 182 Porušení tajemství dopravovaných zpráv
 - § 183 Porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí (např. kyberšikana)
 - § 184 Pomluva (např. vytvoření webových stránek, které nepravdivě zesměšňují oběť)
 - § 185 Znásilnění

- § 186 Sexuální nátlak
- § 187 Pohlavní zneužití
- § 191 Šíření pornografie
- § 192 Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií
- § 205 Krádež
- § 228 Poškození cizí věci
- § 353 Nebezpečné vyhrožování
- § 354 Nebezpečné pronásledování (stalking)
- a jiné
- k tomu, aby pachatel byl právně postižen, musí být starší 15 let (15-18 let mladiství).
- k trestní odpovědnosti mladších 15 let nedochází, neznamená to však, že nemohou být postiženi jinak, případně mohou být postiženi rodiče.
- nezletilý pachatel může být postižen nařízením ústavní výchovy, popřípadě nad ním být stanoven dohled aj.

V Chodově, 1. září 2026

Mgr. Václav Vachrlon
školní metodik prevence

Mgr. Iva Šípová
ředitelka školy

Příloha č.1 – Dopis rodičům o školním programu proti šikanování:

Informace pro rodiče o školním programu proti šikanování

Vážení rodiče,
chceme, aby naše škola byla bezpečným místem pro Vaše děti. Snažíme se o to, aby děti chodily do školy rády a cítily se zde bezpečně. Nicméně žádná škola není zcela imunní proti výskytu šikanování. Proto chceme být připraveni zachytit případné ubližování silnějších slabším hned v počátku a účinně takové bezpráví zastavit. S tímto záměrem jsme vytvořili školní program proti šikanování. Ale ani ten nejlepší program nemůže fungovat bez spolupráce rodiny. **Prosíme Vás proto o pomoc. Kdybyste měli podezření či dokonce jistotu, že je Vašemu dítěti ubližováno, bezprostředně se na nás obraťte (na třídního učitele, školního metodika prevence či ředitele školy).** Můžete nás informovat **telefonicky** (kontakty jsou na webových stránkách školy, Školásku, či žákovské knížce), **emailem** (vachrlon.vaclav@zschodov.cz), využít lze také náš online systém Bakaláři, dále také **online schránku důvěry**, která je k dispozici na webové adrese www.nntb.cz (Základní škola J.A.Komenského Chodov). Nebuďte lhostejní k bolesti Vašich dětí, či jejich spolužáků.

Vaši informaci budeme brát velmi vážně a situaci budeme odborně a bezpečně řešit.

Děkujeme za Vaši podporu

S pozdravem pedagogický sbor